

СЛУЖБЕНЕ НОВИНЕ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА

GODINA 15 • TUZLA, PONEĐJELJAK, 28. JULI 2008. GODINE • IZDANJE NA SRPSKOM JEZIKU • BROJ 8

234

Na osnovu člana 24. stav 1. tačka c) Ustava Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", broj: 7/97 i 3/99 i "Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 i 10/04), na prijedlog Vlade Tuzlanskog kantona, Skupština Tuzlanskog kantona, na sjednici održanoj 18. 7. 2008. godine, donosi

ZAKON

O VISOKOM OBRAZOVANJU

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1. (Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuju se sistem, uslovi i način obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti na području Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

Član 2. (Djelatnost visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog društvenog interesa za Kanton i Bosnu i Hercegovinu i dio je evropskog obrazovnog, naučnog, odnosno umjetničkog prostora.

Član 3. (Osnovni ciljevi visokog obrazovanja)

- Osnovni ciljevi visokog obrazovanja su:
- ustanovljavati, razvijati, štititi i prenositi znanje i sposobnosti putem nastave i naučno-istraživačkog rada i time doprinositi razvoj sposobnosti pojedinca i društva;
 - pružiti mogućnost građanima da, u skladu s propisima, pod jednakim uslovima, uživaju korist visokog obrazovanja cijeli život;
 - razvoj nauke i unapređivanje umjetničkog stvaralaštva.

Član 4. (Strategija razvoja)

(1) Razvoj djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona utvrđuje se Strategijom razvoja visokog

obrazovanja, koju donosi Skupština Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona), na prijedlog Vlade Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona).

(2) Strategijom razvoja visokog obrazovanja utvrđuju se strateški interesi i potrebe Kantona u oblasti visokog obrazovanja, mjere za obezbjeđenje razvoja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja, finansiranje kao i druga pitanja od značaja za razvoj visokoškolske djelatnosti na području Kantona.

Član 5.

(Principi visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja se temelji na:

- akademske slobode, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;
- jedinstvu nastave i naučno-istraživačkog, odnosno umjetničkog rada;
- otvorenosti visokoškolske ustanove prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici;
- uvažavanju evropskih humanističkih i demokratskih vrijednosti te usklađivanju s evropskim sistemom visokog obrazovanja;
- poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- interakciji sa društvenom zajednicom i obavezni visokoškolske ustanove da razvija društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice;
- učestvu studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u vezi sa pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;
- ravnopravnosti visokoškolskih ustanova bez obzira na oblik svojine, odnosno na to ko je osnivač;
- afirmaciji konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvaliteta i efikasnosti visokoškolskog sistema;
- obezbjeđivanju kvaliteta i efikasnosti studiranja i
- konceptu cjeloživotnog obrazovanja.

Član 6.

(Akademske slobode)

- (1) Akademske slobode, jesu:
- sloboda visokoškolskih ustanova u nastavnom i naučno-istraživačkom radu i umjetničkom stvaralaštvu u okviru svojih licenci, bez miješanja organa javne vlasti, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja naučnih rezultata i umjetničkih dostignuća,

- b) sloboda međusobne saradnje i udruživanja, u skladu sa važećim propisima.

(2) Akademska sloboda na visokoškolskoj ustanovi je sloboda svakog nastavnika, saradnika i studenta da obavlja svoju akademsku aktivnost u skladu sa ustavom i zakonom.

Član 7. (Autonomija)

Visokoškolske ustanove imaju pravo u skladu sa zakonom i statutom:

- izabrati svoje upravne i rukovodne organe i odrediti im mandat;
- urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima;
- izabrati nastavno, saradničko i drugo osoblje čiji je angažman povezan sa djelatnošću visokog obrazovanja;
- odlučiti o kriterijima za upis i prijem studenata kao i odrediti nastavne metode i provjere znanja studenata;
- samostalno razvijati i primjenjivati nastavne planove i programe i naučnoistraživačke projekte;
- u skladu sa nastavnim programom i standardima izabrati predmete koji će se predavati;
- na univerzitetima dodjeljivati naučno-nastavna i saradnička zvanja;
- samostalno urediti rad visokoškolske ustanove;
- zapošljavati osoblje.

Član 8. (Nepovredivost akademskog prostora)

(1) Prostor visokoškolske ustanove je nepovrediv i njega ne mogu ulaziti pripadnici policije i drugih organa za gonjenje i sprječavanje krivičnih djela bez dozvole rektora, direktora visoke škole ili lica koja su oni ovlastili.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, s ciljem sprječavanja krivičnog djela ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela mogu se preduzimati neophodne mjere, s tim da se o preduzetim radnjama odmah obavijesti menadžment visokoškolske ustanove.

Član 9. (Jezik studija)

(1) Nastava na visokoškolskoj ustanovi izvodi se na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

(2) Visokoškolska ustanova može organizovati i izvoditi studije, odnosno pojedine dijelove studija, kao izradu i odbranu diplomskog i magistarskog rada i doktorske disertacije na stranom jeziku, u skladu sa statutom.

Član 10. (Pravo na visoko obrazovanje)

(1) Pravo na visoko obrazovanje imaju sva lica koja ispunjavaju uslove stručne spreme propisane Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon), bez obzira na rasu, boju kože, pol, seksualnu orijentaciju, etničko, nacionalno ili socijalno porijeklo, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, vezu s nekom nacionalnom zajednicom,

status stečen rođenjem, fizički ili drugi nedostatak, imovinsko stanje, rođenje, starosnu dob ili neki drugi status.

(2) Ustanova će osigurati pristup studiju stranim državljanima i licima bez državljanstva u skladu sa načelima u Evropskoj zoni visokog obrazovanja osiguravajući studij pod istim uslovima kao i državljanima Bosne i Hercegovine afirmirajući mobilnost studenata i nastavnika.

II. UNIVERZITET I VISOKA ŠKOLA KAO VISOKOŠKOLSKA USTANOVA

Član 11. (Univerzitet i visoka škola)

(1) Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju univerziteti i visoke škole.

(2) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja se bavi nastavnim, naučnim i istraživačkim radom, koja nudi akademski stepene sva tri ciklusa, sa ciljevima koji uključuju unapređenje znanja, misli i školstva u Bosni i Hercegovini, obrazovni, kulturni, društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine, promociju demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada i koja realizuje najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri naučne oblasti - prirodne nauke, tehničke nauke, biomedicina i zdravstvo, biotehničke nauke, društvene nauke i humanističke nauke.

(3) Izuzetno od stava (1) ovog člana, univerzitet u polju umjetnosti se može osnovati ako ima sva tri nivoa studija iz najmanje tri oblasti umjetnosti.

(4) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je akreditovana za davanje diploma i stepena prvog ciklusa, sa ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj Bosne i Hercegovine i promociju demokratskog građanskog društva, te postizanje visokih standarda nastave i učenja i koja realizuje najmanje jedan studijski program iz jedne naučne oblasti i ispunjava druge uslove u skladu sa zakonom.

(5) Visokoškolska ustanova može organizovati smještaj i ishranu studenata u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.

Član 12. (Javnost rada)

(1) Rad visokoškolske ustanove je javan.

(2) Na visokoškolskoj ustanovi nije dozvoljeno političko i stranačko organizovanje.

Član 13. (Imovina visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolska ustanova stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.

(2) Imovina visokoškolske ustanove obezbijedena od osnivača za osnivanje i rad visokoškolske ustanove imovina je osnivača, ako aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.

(3) Imovina visokoškolske ustanove stečena poklonom i zavještanjem je svojina visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.

(4) Sredstva za rad visokoškolske ustanove mogu se koristiti samo za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(5) Nepokretna imovina javne visokoškolske ustanove ne može se otuđivati, prenositi, ustanovljavati terete ili na drugi način s njom raspolagati, bez prethodno pribavljene saglasnosti Skupštine Kantona.

(6) Visokoškolska ustanova samostalno upravlja fondacijama, odnosno fondovima i zadužbinama koji su joj povjereni, u skladu sa zakonom.

(7) Imovina visokoškolske ustanove ne može biti iskorištena u cilju promjene statusa visokoškolske ustanove ili uzurpacije prava osnivača od strane drugih subjekata ili same visokoškolske ustanove.

(8) Imovinske interese javne visokoškolske ustanove nad imovinom obezbijeđenom od osnivača u postupcima pred sudom ili drugim nadležnim organom zastupa Kantonalno pravobranilaštvo.

Član 14. (Primjena drugih zakona)

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuje se Okvirni zakon, Zakon o ustanovama i drugi zakoni koji uređuju ovu oblast.

III. OSNIVANJE I PRESTANAK RADA

Član 15. (Status visokoškolske ustanove)

(1) Univerzitet i visoka škola osnivaju se kao ustanove.

(2) Javne visokoškolske ustanove obavljaju svoju djelatnost kao javnu službu.

(3) Visokoškolska ustanova ima status pravnog lica.

Član 16. (Osnivači visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati domaće ili strano pravno ili fizičko lice.

(2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, u kom slučaju se njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti utvrđuju ugovorom.

(3) Visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne.

(4) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može osnovati Skupština Kantona, samostalno ili zajedno sa drugim fizičkim ili pravnim licima, na prijedlog Vlade Kantona.

Član 17. (Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)

(1) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona za javnu ustanovu, formira ekspertsku komisiju koja će pripremiti elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove.

(2) Članovi ekspertske komisije su univerzitetski nastavnici iz naučne i stručne oblasti za koju se osniva visokoškolska ustanova.

(3) Elaborat iz stava (1) ovog člana sadrži dokaze o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove i dokaze da su ispunjeni propisani uslovi za osnivanje i rad visokoškolske ustanove, ciljeve, dužinu trajanja studija, nastavni plan i program, akademske titule, naučna i stručna zvanja koja se stiču po završetku studija, opšte i posebne uslove utvrđene standardima i normativima,

potrebna finansijska sredstva i način njihovog obezbjeđenja.

(4) Elaborat se podnosi Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) sa zahtjevom za donošenje rješenja o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(5) Zahtjev za donošenje rješenja iz stava (4) ovog člana podnosi se najkasnije šest mjeseci prije početka akademske godine.

Član 18. (Komisija matičara)

(1) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona za javnu ustanovu, prije donošenja akta o osnivanju, usvaja elaborat.

(2) Osnivač visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona, nakon usvajanja elaborata, imenuje komisiju matičara i utvrđuje rok za podnošenje izvještaja.

(3) Komisija matičara:

- a) donosi nastavni plan i nastavne programe,
- b) donosi opšti akt o pravilima studija,
- c) objavljuje konkurs i vrši izbor nastavnika i saradnika za uže naučne, odnosno umjetničke oblasti ili za nastavne predmete prve i druge godine studija, od kojih za jednu trećinu stručnih i opštih nastavnih predmeta- nastavnike u radnom odnosu sa najmanje polovinom od punog radnog vremena, u skladu sa odredbama ovog zakona,
- d) predlaže broj studenata za upis u prvu godinu studija.

(4) Bliži propis o sastavu i radu komisije matičara donosi ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona (u daljem tekstu: ministar).

Član 19. (Akt o osnivanju visokoškolske ustanove)

(1) Kada osnivač pozitivno ocijeni izvještaj komisije matičara, donosi akt o osnivanju visokoškolske ustanove.

(2) Aktom o osnivanju visokoškolske ustanove utvrđuje se:

- a) naziv osnivača,
- b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove,
- c) djelatnost visokoškolske ustanove
- d) iznos i sredstva za osnivanje i početak rada i način njihovog obezbjeđivanja,
- e) izvori i način obezbjeđivanja sredstava za rad visokoškolske ustanove,
- f) međusobna prava i obaveze između osnivača i visokoškolske ustanove,
- g) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima,
- h) prava, obaveze i odgovornost visokoškolske ustanove u pravnom prometu,
- i) lice koje će do imenovanja organa rukovođenja predstavljati i zastupati visokoškolsku ustanovu i njegova ovlaštenja i odgovornosti,
- j) rok za donošenje statuta visokoškolske ustanove, imenovanje organa upravljanja i rukovođenja visokoškolske ustanove,
- k) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove.

Član 20.

(Rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje i početak rada)

(1) Ministarstvo formira komisiju koja ispituje uslove za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(2) Komisija broji pet članova i čine je univerzitetski nastavnici iz naučne i stručne oblasti za koju se osniva visokoškolska ustanova, u čiji sastav ulazi najmanje jedan predstavnik osnivača.

(3) Na osnovu pozitivne ocjene komisije, Ministarstvo donosi rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

(4) Rješenje iz stava (3) ovog člana je upravni akt protiv koga nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 21.

(Standardi i kriteriji)

(1) Visokoškolska ustanova može početi sa radom i obavljanjem djelatnosti ako ispunjava kriterije i standarde za osnivanje visokoškolske ustanove te za prestrukturiranje studijskih programa koje donosi Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

(2) Visokoškolska ustanova ispunjava kadrovske uslove ako ima u radnom odnosu najmanje jednu trećinu od ukupnog broja nastavnika potrebnih za izvođenje nastave na obaveznim nastavnim predmetima za sve cikluse koje organizuje utvrđenim nastavnim planom, osim na akademiji umjetnosti.

(3) Izuzetno za studij medicinske grupe nauka, broj angažovanih zaposlenika iz zdravstvene institucije u nastavnom procesu u visokoškolskoj ustanovi ulazi u broj nastavnika iz stava (2), a što se reguliše posebnim ugovorom između visokoškolske ustanove i zdravstvene institucije.

Član 22.

(Dozvola za rad)

(1) Nakon donošenja rješenja o ispunjavanju uslova za osnivanje i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i akta o osnivanju, na zahtjev visokoškolske ustanove, Ministarstvo izdaje dozvolu za rad (licencu).

(2) Visokoškolska ustanova se smatra osnovanom upisom u sudski registar, čime stiče status pravnog lica.

Član 23.

(Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona)

(1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona ili u drugoj državi može organizovati studij na području Kantona, uz prethodnu saglasnost osnivača i Vlade Kantona, koja utvrđuje da li postoji društvena opravdanost za organizaciju takvog studija.

(2) Na osnovu saglasnosti iz prethodnog stava Ministarstvo utvrđuje da li su ispunjeni uslovi iz člana 21. ovog zakona.

(3) Vlada Kantona daje prethodnu saglasnost na odluku o upisu studenata u prvu godinu dodiplomskog studija visokoškolskoj ustanovi iz stava (1) ovog člana.

(4) Nadležna inspekcija će zabraniti rad po službenoj dužnosti visokoškolskoj ustanovi koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Kantona suprotno odredbama ovog člana.

Član 24.

(Periodično utvrđivanje uslova za rad)

(1) Ministarstvo najmanje jedanput u pet godina utvrđuje da li visokoškolska ustanova ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da visokoškolska ustanova, odnosno organizaciona jedinica visokoškolske ustanove ne ispunjava uslove, određiće rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka, koji ne može biti manji od jedne godine.

(3) U roku iz prethodnog stava ne može se vršiti upis studenata u prvu godinu studija u visokoškolskoj ustanovi, odnosno organizacionoj jedinici, koja ne ispunjava uslove iz ovog zakona.

(4) Ukoliko se u određenom roku nedostaci ne otklone, visokoškolskoj ustanovi ili njenom organizacionom dijelu koji ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona Ministarstvo će zabraniti obavljanje djelatnosti i o tome obavijestiti osnivača.

(5) Pravosnažno rješenje o trajnoj zabrani rada Ministarstvo dostavlja osnivaču, nadležnom registarskom sudu i Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Agencija) radi brisanja visokoškolske ustanove iz registra.

Član 25.

(Statusne promjene)

(1) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa zakonom, proširiti odnosno promijeniti djelatnost, naziv i sjedište, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, pripajanje, podjelu i izdvajanje.

(2) Prije donošenja odluke o statusnoj promjeni osnivač usvaja elaborat o opravdanosti statusne promjene.

(3) Elaborat iz stava (2) ovog člana sadrži činjenice koje sadrži elaborat iz člana 17. stav (3) ovog zakona.

(4) Prijedlog elaborata osnivaču podnosi visokoškolska ustanova.

Član 26.

(Prestanak rada visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolska ustanova prestaje sa radom:

- a) ako više ne postoji potreba za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- b) ako prestanu da postoje uslovi za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- c) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti, zbog toga što ne ispunjava uslove u skladu sa zakonom, a u roku određenom u izrečenoj mjeri nije ispunila te uslove;
- d) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar;
- e) ako je u nemogućnosti da ispunjava zakonom propisane obaveze, a aktom o osnivanju nije utvrđena odgovornost osnivača za te obaveze;
- f) ako se pripoji drugoj visokoškolskoj ustanovi, spoji sa drugom visokoškolskom ustanovom ili podijeli na dvije visokoškolske ustanove;
- g) ako se organizuje u privredno društvo;
- h) u drugim slučajevima određenim zakonom ili aktom o osnivanju.

(2) Akt o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi osnivač.

(3) Aktom o prestanku rada visokoškolske ustanove utvrđuje se način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za prestanak rada visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(4) U slučaju prestanka sa radom javne visokoškolske ustanove, osnivač je dužan zatečenim studentima omogućiti završetak započelih studija.

(5) Prije donošenja akta o prestanku rada javne visokoškolske ustanove iz razloga utvrđenih u alinejama a), b) i e) Vlada Kantona formira ekspertsku komisiju sa zadatkom da pripremi elaborat o opravdanosti prestanka rada javne visokoškolske ustanove.

Član 27.
(Obaveze nakon prestanka rada visokoškolske ustanove)

Odgovornost osnivača je da u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove osigura trajno čuvanje javnih isprava, arhiva i druge dokumentacije u skladu sa zakonom.

IV. LICENCA I AKREDITACIJA

Član 28.
(Kriteriji za licenciranje)

Visokoškolska ustanova može početi da radi i obavlja svoju djelatnost nakon dobijanja licence.

Član 29.
(Licenca)

(1) Licenca je dozvola za rad koju izdaje Ministarstvo, kojom se visokoškolskoj ustanovi dozvoljava pružanje usluga visokog obrazovanja.

(2) Licencom se utvrđuju vrsta ustanove, akreditovani studijski programi kao i stepeni i diplome koje se mogu dodjeljivati.

(3) Kriterije iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo, na osnovu preporuke Agencije.

Član 30.
(Akreditacija)

(1) Akreditacija je postupak provjere organizacije rada, raspoloživih prostornih, materijalno-tehničkih i kadrovskih resursa, kvaliteta obrazovnog procesa, studijskih programa i kvalifikacija kojim raspolaže, odnosno koje pruža i dodjeljuje visokoškolska ustanova, a što ima za rezultat izdavanje rješenja o akreditaciji visokoškolske ustanove od strane Ministarstva.

(2) U postupku akreditacije doktorskog studijskog programa utvrđuje se da li su ispunjeni uslovi za obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada, u skladu sa zakonom.

Član 31.
(Postupak izdavanja akreditacije)

(1) Zahtjev za akreditaciju može podnijeti visokoškolska ustanova odnosno osnivač Ministarstvu, najmanje godinu dana prije datuma za koji se traži akreditacija.

(2) U postupku akreditacije Ministarstvo može:

- a) izdati uvjerenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa,
- b) utvrditi nedostatke u pogledu ispunjavanja uslova, kvaliteta rada visokoškolske ustanove, odnosno

studijskog programa i odrediti rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku roka odlučuje o zahtjevu; i

c) donijeti rješenje kojim se zahtjev odbija.

(3) Akreditacija po zahtjevu iz stava (1) ovog člana izdaje se najduže na četiri godine, nakon čega se mora provesti ponovna akreditacija.

(4) Ponovni zahtjev za akreditaciju može se podnijeti po isteku roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim se zahtjev za akreditaciju odbija.

Član 32.
(Ovlašćenje akreditovane visokoškolske ustanove)

(1) Akreditovana i licencirana visokoškolska ustanova je jedina ovlaštena dodjeljivati akademske titule i zvanja i izdavati diplome navedene u rješenju o akreditaciji.

(2) Neće se priznati akademske titule, stručna i naučna zvanja i diplome koje su izdale visokoškolske ustanove bez akreditacije i licence.

Član 33.
(Oduzimanje licence)

(1) Ako se na osnovu inspekcijiskog nadzora utvrdi da je visokoškolska ustanova prestala ispunjavati uslove iz licence i akreditacije, a uočeni propusti se ne mogu otkloniti bez ozbiljnih posljedica na kvalitet studija, Ministarstvo će na osnovu mišljenja i preporuka Agencije, rješenjem oduzeti licencu.

(2) Ako se uočeni nedostaci mogu otkloniti, Ministarstvo će ostaviti rok, ne duži od šest mjeseci, u kojem visokoškolska ustanova mora otkloniti uočene nedostatke.

Član 34.
(Samovrednovanje i osiguranje kvaliteta)

(1) Senat visokoškolske ustanove donosi akt o politici osiguranja kvaliteta i metode samovrednovanja za sva tri studijska ciklusa.

(2) Visokoškolske ustanove će razviti vlastite sisteme osiguranja kvaliteta kako bi osigurali kvalitet i realizaciju svoje misije.

(3) Visokoškolska ustanova sprovodi kontinuirano, po pravilu na kraju školske godine, a najviše u intervalima od tri školske godine, postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uslova rada.

(4) Postupak iz stava (3) ovog člana visokoškolska ustanova, odnosno njene organizacione jedinice sprovode u skladu sa statutom, odnosno opštim aktom visokoškolske ustanove i metodama samovrednovanja koje utvrđuje senat. U postupku samovrednovanja razmatra se i ocjena studenata.

(5) Izvještaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta objavljuje se tako da bude dostupan akademskom osoblju i studentima u toj visokoškolskoj ustanovi.

(6) Na zahtjev Ministarstva, odnosno Agencije, visokoškolska ustanova dostavlja informaciju o postupku i rezultatima samovrednovanja i ocjene kvaliteta kao i druge podatke od značaja za ocjenu i osiguranje kvaliteta.

Član 35.
(Interne evaluacije)

Visokoškolska ustanova izvodi periodične interne evaluacije u skladu sa trajanjem nastavnih ciklusa utvrđenih ovim zakonom i statutom.

Član 36.

(Uspostavljanje informacionog sistema)

Visokoškolska ustanova uspostavlja informacioni sistem kojim će se osigurati realizacija mjera politike osiguranja kvaliteta i stalni pristup informacijama o:

- a) progresu studenata i uspješnosti,
- b) uposlenosti diplomiranih studenata,
- c) zadovoljstvu studenata nastavnim programima,
- d) efikasnosti nastavnog osoblja,
- e) strukturi studentske populacije,
- f) raspoloživim nastavnim resursima i njihovoj cijeni,
- g) indikatorima performansi ustanove,
- h) drugim elementima bitnim za osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja.

Član 37.

(Misija visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova će donijeti, publikovati i kontinuirano ažurirati misiju, odnosno izjavu o misiji, kojom će precizno i sažeto opisati visokoškolsku ustanovu, definisati njen status, identifikovati postavljene ciljeve i politike, odrediti način prilagodavanja organizacione strukture ustanove potrebama studenata i društvene zajednice, te dati naznake o načinu realizacije postavljenih ciljeva.

V. EVIDENCIJA, JAVNE ISPRAVE REGISTAR

Član 38.

(Matične knjige i evidencije)

(1) Visokoškolska ustanova vodi matične knjige studenata i lica koja su stekla visoku stručnu spremu, stručni, naučni, odnosno umjetnički stepen magistra i naučni stepen doktora nauka, kao i evidencije o ispitima, o uspjehu studenata na kraju školske godine, o izdatim diplomama i dodacima diplome kao i druge evidencije utvrđene opštim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Matične knjige i evidencije o izdatim diplomama i dodacima diplome čuvaju se trajno.

(3) Bliži propis o načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdatim diplomama i dodacima diploma donosi ministar.

(4) Opštim aktima visokoškolske ustanove urediće se način vođenja druge evidencije.

Član 39.

(Javne isprave)

(1) Na osnovu službene evidencije, visokoškolska ustanova izdaje javne isprave.

(2) Javne isprave u smislu stava (1) ovog člana su: diploma o stečenom stepenu stručne spreme i zvanju, dodatak diplome o stepenu stručne spreme, diploma o stečenom naučnom stepenu magistra i naučnom stepenu doktora nauka,

dodatak diplome o stečenom stepenu magistra i naučnom stepenu doktora nauka, indeks, ispisnica, uvjerenje o diplomiranju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu u toku studija i uvjerenje o učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja i permanentnog obrazovanja

i druge isprave u skladu sa zakonom.

(3) Bliži propis o sadržaju javnih isprava, osim diplome i dodatka diplome, donosi ministar.

Član 40.

(Izdavanje javne isprave)

(1) Kada se nastava ostvaruje na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično, s tim da student može zahtijevati izdavanje javne isprave odvojeno.

(2) Na zahtjev studenta visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koji sadrži podatke o nivou, prirodi i sadržaju studija, kao i postignutim rezultatima.

(3) Diploma i dodatak diplome izdaju se i na engleskom jeziku.

Član 41.

(Ništavost javnih isprava)

(1) Diplomu, dodatak diplome Ministarstvo oglašava ništavim ako su izdati od neovlaštene ustanove ili su potpisani od neovlaštenog lica ili imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na način utvrđen zakonom i studijskim programom.

(2) Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomu o stečenom akademskom nazivu magistra, ako utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.

(3) Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomu o stečenom naučnom nazivu doktora nauka, ako utvrdi da doktorska disertacija nije originalan naučni, odnosno umjetnički rezultat.

Član 42.

(Ništavost javnih isprava koje nemaju dozvolu za rad na Kantonu)

Javne isprave iz člana 39. ovog zakona, izdate od strane visokoškolske ustanove koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Kantona, a nema dozvolu za rad na području Kantona izdatu u skladu sa ovim zakonom, su ništave.

Član 43.

(Registar)

(1) Ministarstvo vodi evidenciju (u daljem tekstu: registar):

- a) visokoškolskih ustanova;
- b) studijskih programa;
- c) dodiplomskih studija van sjedišta;
- d) nastavnika, saradnika i ostalih zaposlenih u oblasti visokog obrazovanja.

(2) Sadržaj i način vođenja registra propisuje ministar.

VI. STATUT VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 44.

(Statut visokoškolske ustanove)

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi senat visokoškolske ustanove uz prethodno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.

(3) Na statut javne visokoškolske ustanove, u pogledu usklađenosti sa važećim propisima, prethodnu saglasnost daje Vlada Kantona.

(4) U slučaju odbijanja davanja saglasnosti iz stava (3) ovog člana, Vlada će obrazložiti razloge odbijanja i dati prijedlog za otklanjanje nedostataka.

(5) Izmjene i dopune statuta vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 45. (Sadržaj statuta)

Statut sadrži odredbe kojima se regulišu sledeća pitanja:

- a) organizacija visokoškolske ustanove;
- b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove;
- c) pravila za izbor članova upravnog odbora koje imenuje senat;
- d) načine organizovanja i izvođenje studija;
- e) pravila studiranja i prava studenata;
- f) izbor u nastavno-naučna i saradnička zvanja;
- g) način implementacije Evropskog kreditnog transfer sistema (u daljem tekstu: ECTS),
- h) kriterije za dodjelu akademskih titula;
- i) obaveze visokoškolske ustanove prema osnivaču;
- j) ovlašćenja visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
- k) organizaciju i nadležnosti organizacionih jedinica;
- l) statusne promjene i obrazovanje novih organizacionih jedinica i studijskih odsjeka;
- m) ostvarivanje prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;
- n) akademska, finansijska i druga ovlašćenja organizacionih jedinica u pravnom prometu,
- o) organizacija naučnoistraživačkog i umjetničkog rada;
- r) kriterije za provođenje procesa evaluacije i objavljivanje rezultata provedene evaluacije;
- s) broj članova senata i način njihovog biranja;
- š) oblik i nivo učešća studenata u radu ustanove;
- t) način izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem, i
- u) druga pitanja u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.

VII. ORGANI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 46. (Organi visokoškolske ustanove)

(1) Organi univerziteta su: upravni odbor, senat i rektor.

(2) Organi visoke škole kao visokoškolske ustanove su: upravni odbor, senat i direktor.

(3) Visokoškolska ustanova može imati i druge stručne, savjetodavne i organe nadzora čije se osnivanje, nadležnost, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja kao i način rada i odlučivanja, uređuje statutom.

Član 47. (Upravni odbor)

Organ upravljanja visokoškolskom ustanovom je upravni odbor.

Član 48. (Sastav, broj, mandat i izuzeće)

(1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima između sedam i jedanaest članova i čine ga predstavnici akademskog osoblja i osnivača.

(2) Najmanje jednu trećinu članova upravnog odbora visokoškolske ustanove imenuje osnivač, a ostale imenuje senat u skladu sa osnivačkim aktom i statutom, u javnoj i transparentnoj proceduri javnog konkursa.

(3) Upravni odbor javne visokoškolske ustanove ima devet članova i to pet iz reda osnivača koje imenuje Vlada Kantona i četiri koja imenuje senat.

(4) Predsjednik upravnog odbora javne visokoškolske ustanove imenuje se iz reda osnivača.

(5) Mandat članova upravnog odbora je četiri godine.

(6) Rektor, prorektor, rukovodilac organizacione jedinice univerziteta i članovi senata visokoškolske ustanove ne mogu biti članovi upravnog odbora te visokoškolske ustanove.

(7) Izbor i imenovanje članova upravnog odbora koje imenuje senat bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Član 49. (Naknada za rad)

Članovima upravnog odbora javne visokoškolske ustanove pripada naknada za rad u upravnom odboru u visini koju utvrđuje Vlada Kantona.

Član 50. (Prijevremeno razrješenje člana upravnog odbora)

(1) Senat i osnivač, a Vlada Kantona za javnu visokoškolsku ustanovu, mogu razriješiti člana upravnog odbora kojeg su imenovali i prije vremena na koje je imenovan:

- a) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
- b) ako se utvrdi da ima lične ili druge interese koji su u suprotnosti sa interesima visokoškolske ustanove (sukob interesa),
- c) ako svojim radom povrijedi ugled dužnosti koju obavlja;
- d) na njegov lični zahtjev;
- e) ako ne ispunjava dužnost člana upravnog odbora u periodu utvrđenom statutom, i
- f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, drugim propisom, osnivačkim aktom i statutom.

(2) Prijevremeno razrješenje članova upravnog odbora bliže se uređuje osnivačkim aktom i statutom ustanove.

Član 51. (Djelokrug poslova upravnog odbora)

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove te donosi opšti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druge opšte akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- b) donosi odluku o osnivanju drugih pravnih lica i organizacionih jedinica u skladu sa zakonom i statutom,

- c) utvrđuje planove finansiranja i razvoja;
- d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove;
- e) donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- f) usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad rektora, odnosno direktora u domenu finansijskog poslovanja;
- g) rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- h) odlučuje o korišćenju sredstava za rad u skladu sa statutom,
- i) odgovara osnivaču za rezultate rada visokoškolske ustanove;
- j) odlučuje o prigovoru zaposlenika na odluke organa visokoškolske ustanove koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- k) najmanje jedanput godišnje podnosi osnivaču izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove.
- l) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 52.

(Rektor univerziteta i direktor visoke škole kao visokoškolske ustanove)

(1) Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom direktor visoke škole, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Za rektora univerziteta može biti izabran nastavnik u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora koji ispunjava uslove za to zvanje na univerzitetu na kojem se prijavljuje.

(3) Za direktora javne visoke škole kao visokoškolske ustanove može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za nastavnika te visoke škole.

Član 53.

(Izbor i razrješenje rektora i direktora visoke škole kao visokoškolske ustanove)

(1) Rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole kao visokoškolske ustanove bira i razrješava senat tajnim glasanjem većinom glasova ukupnog broja članova.

(2) Mandat rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole traje četiri godine i može biti ponovo izabran još jedan mandat.

(3) Postupak izbora rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole vrši se na osnovu javnog konkursa i mora osigurati poštovanje principa zakonitosti, kvaliteta, otvorenosti i transparentnosti.

(4) Postupak izbora i razrješenja, uslovi i kriteriji za izbor i razlozi razrješenja rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole utvrđuju se osnivačkim aktom i statutom.

Član 54.

(Djelokrug poslova rektora i direktora visoke škole kao visokoškolske ustanove)

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole kao visokoškolske ustanove obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- b) organizuje i rukovodi radom visokoškolske ustanove škole i odgovoran je za zakonitost rada visokoškolske ustanove;

- c) predlaže opšte akte i donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) predlaže upravnom odboru i senatu mjere za unapređenje rada visokoškolske ustanove;
- e) predlaže upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- f) predlaže upravnom odboru, senatu i osnivaču osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
- g) predlaže upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
- h) izvršava odluke upravnog odbora i drugih organa visokoškolske ustanove;
- i) odlučuje o korišćenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- j) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- k) podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- l) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana;
- m) učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
- n) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 55.

(Odgovornost rektora i direktora visoke škole kao visokoškolske ustanove)

(1) Rektor univerziteta odnosno direktor visoke škole kao visokoškolske ustanove za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovaraju senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.

(2) Rektor, odnosno direktor jednom godišnje podnose senatu i upravnom odboru izvještaj o svom radu.

Član 56.

(Prijevremeno razrješenje rektora i direktora visoke škole kao visokoškolske ustanove)

(1) Rektor, odnosno direktor može biti razriješen dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- a) na lični zahtjev,
- b) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
- c) ako se utvrdi da ima lične ili druge interese koji su u suprotnosti sa interesima visokoškolske ustanove i u drugom slučaju postojanja sukoba interesa;
- d) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Prijedlog za prijevremeno razrješenje rektora može dati osnivač, a Vlada Kantona za javnu visokoškolsku ustanovu, najmanje tri nastavno-naučna, odnosno umjetničko-nastavna vijeća ili nadpolovična većina članova upravnog odbora.

(3) Postupak za prijevremeno razrješenje rektora i direktora uređuje se statutom visokoškolske ustanove.

Član 57.

(Obustavljanje opšteg i pojedinačnog akta)

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke

od izvršenja opšti akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i o tome obavijestiti Ministarstvo.

(2) Rektor je dužan upozoriti dekana i ostale rukovodioce na univerzitetu na protivzakonitost ili protivstatutarnost njihovih planiranih ili donesenih odluka i o tome obavijestiti senat i nastavno-naučno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće organizacione jedinice.

Član 58. (Sastav senata)

(1) Senat je najviše izborno akademsko tijelo koje se bira u skladu sa statutom, na način kojim se osigurava zastupljenost svih naučno-nastavnih jedinica univerziteta i različitih područja nauke i umjetnosti, kao i ostalih zaposlenih na univerzitetu.

(2) Najmanje 15% članova senata su studenti predstavnici iz svakog ciklusa koje bira studentski predstavnički organ.

(3) Senat uspostavlja tijela po naučnim grupacijama, što se bliže utvrđuje statutom.

Član 59. (Nadležnost senata)

(1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, posebno:

- a) o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
- b) donosi statut visokoškolske ustanove;
- c) donosi Etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju naučnih rezultata, odnosu prema intelektualnoj svojini, odnosima između nastavnika i saradnika i drugih zaposlenih i studenata;
- d) donosi opšte akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- e) donosi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, postdiplomskog i doktorskog studija;
- f) bira rektora i prorektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole;
- g) bira akademsko osoblje na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno vijeća organizacione jedinice;
- h) imenuje komisije u postupku sticanja doktorata nauka;
- i) dodjeljuje počasno zvanje "profesor emeritus", te "počasni doktor nauka";
- j) podnosi prijedlog upravnom odboru za organizovanja, statusnu promjenu i ukidanje fakulteta i drugih organizacionih jedinica univerziteta;
- k) odobrava razvojne i organizacione planove;
- l) imenuje stalna ili privremena tijela, radne grupe, komitete, grupe za praćenje kvaliteta rada i slično;
- m) propisuje odredbe kojima se reguliše rad organa koja imenuje senat;
- n) utvrđuje upisnu politiku;
- o) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih organa organizacionih jedinica kao i drugih organa ustanove i predstavničkog organa studenata.

(3) Broj članova, sastav, način izbora i razrješenja i način rada senata utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

Član 60. (Drugi organi visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova može imati i druge organe, u skladu sa osnivačkim aktom i statutom.

VIII. ORGANIZACIJA UNIVERZITETA

Član 61. (Vrste organizacionih jedinica)

(1) Univerzitet može imati organizacione jedinice kao što su fakulteti, akademije, visoke škole, naučno-istraživački instituti i druge, koje izvode nastavni, naučnoistraživački i umjetnički rad u jednom ili više obrazovnih i naučnih područja.

(2) Radi komercijalizacije rezultata naučnoistraživačkog i umjetničkog rada, univerzitet, kao i njegove organizacione jedinice, uz saglasnost univerziteta, mogu osnovati svoje organizacione jedinice, u čijem radu mogu učestvovati i studenti (centar za transfer tehnologija, inovacioni centar, poslovno-tehnološki park, inženjerski biro, radionice, umjetnički sastavi, galerije, TV stanice, radio i drugo).

(3) Organizacija, ovlaštenje i nadležnost organizacionih jedinica univerziteta kao i njegovih podorganizacionih jedinica bliže se uređuje osnivačkim aktom i statutom.

Član 62. (Statusne promjene organizacionih jedinica)

(1) Osnivanje, statusna promjena i prestanak organizacionih jedinica univerziteta vrši se na osnovu elaborata.

(2) Elaborat iz stava (1) ovog člana o osnivanju i statusnoj promjeni organizacione jedinice sadrži činjenice koje sadrži elaborat iz člana 17. stav (3) ovog zakona.

(3) Za javni univerzitet, elaborat podnosi senat, a usvaja Vlada Kantona.

(4) U slučaju pozitivne ocjene elaborata, odluku o osnivanju organizacione jedinice visokoškolske ustanove donosi upravni odbor.

Član 63. (Definicije organizacionih jedinica)

(1) Fakultet je organizaciona jedinica univerziteta koja izvodi univerzitetske studije i razvija stručni i naučni rad u jednom ili više naučnih i stručnih područja.

(2) Akademija je organizaciona jedinica univerziteta koja organizuje i izvodi univerzitetske umjetničke studije te razvija umjetničko stvaralaštvo i naučno-istraživački rad na području umjetnosti.

(3) Visoka škola kao organizaciona jedinica univerziteta realizuje jedan ili više studijskih programa iz jedne naučne oblasti.

(4) Naučni institut je naučnoistraživačka organizaciona jedinica univerziteta koja obavlja fundamentalna, primijenjena i razvojna istraživanja iz odgovarajućeg naučnog područja.

(5) Organizacione jedinice nemaju svojstvo pravnog lica.

Član 64.

(Osnivanje i izvođenje naučnih, stručnih i umjetničkih studija)

(1) Fakultet, visoka škola kao organizaciona jedinica univerziteta i umjetnička akademija mogu osnivati i izvoditi univerzitetske naučne, stručne, odnosno umjetničke studije u skladu sa zakonom.

(2) Naučni institut u sastavu univerziteta može ostvarivati dio akreditovanih studijskih programa iz svih ciklusa studija na univerzitetu, u skladu sa statutom, odnosno opštim aktom univerziteta.

Član 65.

(Uvođenje novog studija)

(1) Fakulteti, visoke škole kao organizacione jedinice univerziteta i akademije mogu se organizovati na univerzitetu radi uvođenja nove vrste studija u skladu sa standardima i normativima visokog obrazovanja.

(2) Ukoliko organizaciona jedinica univerziteta izvodi studije iz više obrazovnih, naučnih ili umjetničkih područja organizuju se studijski odsjeci za svako obrazovno, naučno ili umjetničko područje

(3) Studijski odsjek realizuje jedan ili više studijskih programa iz jedne naučne oblasti.

(4) Studijske programe usvaja senat na prijedlog nastavno-naučnog vijeća fakulteta.

Član 66.

(Ovlašćenja u pravnom prometu)

(1) Organizacione jedinice univerziteta mogu imati određena ovlašćenja u pravnom prometu kao i poseban obračun rezultata poslovanja, u skladu sa osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Organizacione jedinice iz stava (1) ovog člana mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom univerziteta u čijem su sastavu i svojim nazivom, u skladu sa statutom.

(3) Statutom javne visokoškolske ustanove utvrđuje se obim akademskih i finansijskih ovlašćenja organizacionih jedinica i preuzimanja odgovornosti unutar ustanove i to tako da se precizno vode i odrede prihodi i rashodi svih organizacionih jedinica, kao i pitanja u vezi sa otvaranjem njihovog računa, način njihovog nastupa na tržištu, način raspolaganja sredstvima koje organizacione jedinice ostvare na tržištu, donacijama ili na drugi način izvan budžetskog finansiranja.

Član 67.

(Organi organizacionih jedinica univerziteta)

(1) Organi fakulteta, akademije i visoke škole kao organizacione jedinice univerziteta su:

- a) naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće
- b) dekan.

(2) Organizacione jedinice univerziteta iz stava (1) ovog člana mogu imati i druge organe u skladu sa osnivačkim aktom i statutom.

Član 68.

(Naučno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće)

(1) Naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće je akademsko tijelo organizacione jedinice i čine ga nastavnici i utvrđen broj saradnika koji su u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi koji učestvuju u naučno-nastavnom procesu organizacione jedinice, kao i studenti izabrani od studentskog predstavničkog organa, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(2) Naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće:

- a) predlaže nastavni plan i program za organizacionu jedinicu kao dio integralnog nastavnog plana i programa visokoškolske ustanove;
- b) donosi odluke o akademskim, naučnim, umjetničkim i stručnim pitanjima na nivou organizacione jedinice,
- c) obrazuje komisije u postupku sticanja naučnog stepena magistra i imenuje mentore i utvrđuje prijedlog komisije u postupku sticanja naučnog stepena doktora nauka i predlaže mentora;
- d) bira i razrješava dekana i prodekana, tajnim glasanjem;
- e) odlučuje o prigovorima studenata na odluku dekana o pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima;
- f) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i drugim opštim aktom univerziteta.

(3) U radu naučno-nastavnog vijeća na kojem se vrši izbor dekana i prodekana fakulteta ili akademije može učestvovati lice koje je kandidat za tu funkciju ali ne može glasati kada je u pitanju izbor dekana, odnosno prodekana.

Član 69.

(Dekan)

(1) Dekan rukovodi radom i predstavlja i zastupa fakultet, akademiju ili visoku školu kao organizacionu jedinicu univerziteta i ima prava i obaveze utvrđene osnivačkim aktom i statutom.

(2) Dekanu u radu pomažu prodekani.

(3) Postupak, kriteriji, uslovi za imenovanje i razlozi razrješenja dekana i prodekana, bliže se uređuju osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(4) Radom naučno-nastavnog vijeća rukovodi dekan fakulteta ili akademije, osim u slučajevima izbora dekana fakulteta ili akademije, ukoliko je navedeno lice kandidat za tu funkciju.

Član 70.

(Organi instituta i drugih organizacionih jedinica)

(1) Institut kao organizaciona jedinica univerziteta ima direktora i stručno vijeće, a može imati i druge organe u skladu sa osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Druge organizacione jedinice Univerziteta, kao i njihove podorganizacione jedinice, imaju svoje organe u skladu sa statutom.

IX. IZBOR U NAUČNO-NASTAVNA ZVANJA**Član 71.**

(Naučno-nastavna i umjetnička zvanja)

(1) Univerzitet dodjeljuje naučno-nastavna i umjetnička zvanja, i to:

- a) redovni profesor,
- b) vanredni profesor,
- c) docent,
- d) lektor,
- e) viši asistent,
- f) asistent.

(2) Visoka škola kao visokoškolska ustanova dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:

- a) profesor visoke škole,
- b) predavač visoke škole,
- c) asistent.

Član 72.

(Period na koji se bira akademsko osoblje)

(1) Period na koji se bira akademsko osoblje na univerzitetu je:

- a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
- b) viši asistent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa;
- c) lektor na period od pet godina bez mogućnosti reizbora;
- d) docent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
- e) vanredni profesor na period od šest godina s mogućnošću ponovnog izbora;
- f) redovni profesor trajno.

(2) Redovni profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

(3) Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi kao visokoškolskoj ustanovi, je:

- a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
- b) predavač visoke škole na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
- c) profesor visoke škole trajno.

(4) U postupku reizbora uzimaju se u obzir i ranije ispunjeni uslovi za isto naučno-nastavno zvanje.

(5) Asistentu se može produžiti period na koji je izabran najviše do dvije godine, u slučaju da iz opravdanih razloga nije organizovan drugi ciklus studija.

(6) Razlozi iz stava (5) ovog člana definišu se statutom.

Član 73.

(Način izbora akademskog osoblja)

(1) Izbor akademskog osoblja koje prvi put zasniva radni odnos vrši se javnim konkursom određenim statutom visokoškolske ustanove i standardima u datoj struci.

(2) Izbor u više zvanje i reizbor akademskog osoblja provodi se objavljivanjem internog konkursa na način utvrđen statutom.

(3) Konkurs iz stava (1) ovog člana obavezno se raspisuje i objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu i na NJEB-stranici visokoškolske ustanove.

(4) Asistent je obavezan u roku od jedne godine od dana izbora steći osnove pedagoškog znanja po programu kojeg donosi senat.

Član 74.

(Izvođenje nastave sa licem koje nije u radnom odnosu)

(1) Visokoškolska ustanova može izabrati lice u odgovarajuće naučno-nastavno, umjetničko-nastavno i saradničko zvanje i bez zaključivanja ugovora o radu, a što se bliže uređuje statutom.

(2) Visokoškolska ustanova, bez raspisivanja javnog konkursa i bez zasnivanja radnog odnosa može angažovati istaknutog stručnjaka iz prakse za izvođenje pojedinih oblika nastavnog procesa.

(3) Visokoškolska ustanova može pozvati uglednog inozemnog nastavnika da u svojstvu "gostujućeg profesora" određeni period učestvuje u izvođenju nastave.

(4) U izvođenju vježbi u nastavi prvog i drugog ciklusa mogu učestvovati studenti doktorskog studija u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(5) Prava i obaveze lica angažovanih u izvođenju naučno-nastavnog i umjetničko-nastavnog procesa na visokoškolskoj ustanovi, u smislu prethodnih stavova ovog člana, bliže se uređuju ugovorom o angažovanju o izvođenju nastave, na način utvrđen statutom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

Član 75.

(Prava i obaveze po pitanju akademskih izbora)

(1) Nastavnik koji je ponovo izabran u isto naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno zvanje (reizbor) koji ispunio uslove za izbor u više zvanje, može pokrenuti postupak za izbor i biti izabran u više zvanje i prije isteka roka iz člana 72. ovog zakona, pri čemu se uzimaju u obzir i ispunjeni uslovi od posljednjeg izbora.

(2) Prijedlog za pokretanje postupka za izbor u više zvanje podnosi senatu naučno-nastavno vijeće fakulteta ili visoke škole kao organizacione jedinice, odnosno umjetničko-nastavno vijeće akademije, na zahtjev nastavnika.

(3) Komisija za pripremanje prijedloga za izbor dužna je dostaviti prijedlog u roku od 30 dana od imenovanja i isti dostaviti naučno-nastavnom, odnosno umjetničko-nastavnom vijeću organizacione jedinice.

(4) Na osnovu prijedloga komisije naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće utvrđuje prijedlog za izbor u daljem roku od 15 dana i dostavlja ga senatu visokoškolske ustanove.

(5) Senat visokoškolske ustanove dužan je donijeti odluku o izboru u roku od 30 dana od dana dostavljanja prijedloga.

(6) Kandidat za izbor u naučno-nastavno i umjetničko-nastavno zvanje nezadovoljan odlukom senata može podnijeti zahtjev za preispitivanje odluke o izboru.

(7) Zahtjev za preispitivanje odluke o izboru se podnosi senatu u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

(8) Odluka senata po zahtjevu iz stava (7) ovog člana je konačna.

Član 76.

(Registar publikacija)

(1) Senat visokoškolske ustanove sačinjava registar domaćih publikacija i radovi objavljeni u njima biće

relevantni kod izbora u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja.

(2) Ocjenu relevantnosti radova objavljenih u međunarodnim publikacijama vrši komisija za izbor u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja.

(3) Način upisa u registar domaćih publikacija bliže se uređuje pravilnikom o procedurama za izbor i napredovanje nastavnika i saradnika koji donosi senat.

(4) Pri ocjeni validnosti publikacija vodiće se računa o međunarodnom ugledu, referentnosti, recenziranju radova i drugim relevantnim pokazateljima.

Član 77. (Publikacije)

(1) Pod publikacijom se podrazumijeva objavljena naučna knjiga, naučna monografija, univerzitetski udžbenik ili umjetnička knjiga (roman, zbirka pripovjedaka i sl.).

(2) Domaće publikacije pisane na jezicima naroda Bosne i Hercegovine moraju zadovoljavati sljedeće uslove:

- a) da je publikacija objavljena u punom obimu,
- b) da je recenzirana od strane stručnih osoba za oblast na koju se publikacija odnosi, što podrazumijeva najmanje dva recenzenta izabrana u naučno-nastavna zvanje na istoj ili srodnoj naučnoj oblasti.
- c) da je postupak katalogizacije izvršen po međunarodnim i domaćim standardima (CIP katalogizacija).

(3) U postupku izbora uzimaju se u obzir samo publikacije iz oblasti izbora.

Član 78.

(Uslovi za izbor u naučno-nastavna zvanja)

(1) Minimalni uslovi za izbor akademskog osoblja u naučno-nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon sticanja zvanja vanrednog profesora, te uspješno mentorstvokandidatazastependrugogitrećegciklusa.
- b) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, te namanje pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod, sve nakon izbora u zvanje docenta te mentorstvo kandidata za stepen drugog ciklusa.
- c) docent: naučni stepen doktora u datoj oblasti, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti.
- d) lektor: završen stepen drugog ciklusa (magisterij).
- e) viši asistent: završen stepen drugog ciklusa (magisterij).
- f) asistent: odgovarajući univerzitetski stepen sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.

Član 79.

(Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)

Minimalni uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na univerzitetu su:

- a) redovni profesor: završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika

- umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nivoa nastavnog i umjetničkog kadra,
- b) vanredni profesor: završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu,
- c) docent: završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i rezultati u nastavnom radu,
- d) viši asistent: završen stepen drugog ciklusa, odnosno stepen prvog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva,
- e) asistent: završen stepen prvog ciklusa, s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.

Član 80.

(Uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi kao visokoškolskoj ustanovi)

(1) Minimalni uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi kao visokoškolskoj ustanovi su:

- a) profesor visoke škole: završen stepen trećeg ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
- b) predavač visoke škole: završen stepen drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
- c) asistent: završen stepen prvog ciklusa i najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanja redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta birana na univerzitetima.

Član 81.

(Uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi kao visokoškolskoj ustanovi)

Minimalni uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:

- a) profesor visoke škole: završen stepen prvog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost,
- b) predavač visoke škole: završen stepen najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.
- c) asistent: završen stepen prvog ciklusa i najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.

Član 82.

(Izvođenje nastave na umjetničko nastavnim predmetima)

Na visokoj školi kao visokoškolskoj ustanovi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju izbor na umjetničko-nastavnim predmetima na univerzitetima.

Član 83.

(Obaveze nastavnika i saradnika)

Nastavnici i saradnici dužni su redovno izvršavati nastavne i druge obaveze u skladu sa opštim aktima visokoškolske ustanove te ispunjavati obaveze u odnosu na naučni, umjetnički i stručni rad koji obavljaju, u skladu sa standardima i normativima za visoko obrazovanje.

X. RADNI ODNOSI**Član 84.**

(Zasnivanje radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi)

(1) Radni odnos u javnoj visokoškolskoj ustanovi zasniva se putem javnog konkursa, odnosno javnog oglasa, izuzev u slučaju napredovanja ili reizbora.

(2) Kriteriji, postupak i druga pitanja zasnivanja radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi uređuju se opštim aktom ustanove.

Član 85.

(Dodatno radno angažovanje)

(1) Ugovori nastavnika, odnosno saradnika mogu se ograničiti ili usloviti ako se radi o ugovorima koji bi negativno uticali na rad visokoškolske ustanove.

(2) Odobrenje na ugovore iz stava (1) ovog člana daje senat.

(3) Opštim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uslovi i postupak davanja prethodnog odobrenja na ugovore iz stava (1) ovog člana.

Član 86.

(Plaćeno odsustvo)

Akademskom osoblju visokoškolske ustanove, može se odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do dva semestra radi naučnog, stručnog ili umjetničkog usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Član 87.

(Mirovanje radnog odnosa)

Pored razloga utvrđenih zakonom, nastavniku i saradniku u visokoškolskoj ustanovi se može odobriti neplaćeno odsustvo, u trajanju do jedne godine za koji period mu miruju prava i obaveze iz radnog odnosa, u slučajevima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Član 88.

(Mirovanje prava za izbor u naučna zvanja)

Nastavniku i saradniku koji je na neplaćenom odsustvu, porodiljskom odsustvu i odsustvu radi njege djeteta, bolovanju preko tri mjeseca, i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, rokovi za izbor u akademska zvanja miruju i ne računavaju se u izborni period, ukoliko je to za njega povoljnije.

Član 89.

(Prava nastavnika izabranog na javnu dužnost)

(1) Nastavnik tokom obavljanja javne dužnosti na koju je imenovan ili izabran, odnosno radi čijeg je obavljanja sklopio odgovarajući ugovor o radu, može izvoditi nastavu i baviti se naučnim radom na visokoškolskoj ustanovi, na osnovu ugovora koji zaključuje sa visokoškolskom ustanovom.

(2) Nastavnik koji vrši javnu dužnost ima se pravo vratiti na radno mjesto na kojem je radio prije odlaska na javnu dužnost ili odgovarajuće drugo radno mjesto, u skladu sa ugovorom koji je zaključio sa visokoškolskom ustanovom.

Član 90.

(Penzionisanje nastavnika)

Nastavnik koji je ispunio uslove za penziju u skladu sa zakonom može ostati u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi do navršanih 70 godina života, ako za to postoji potreba i ako se na konkurs, za popunu radnog mjesta na kojem je angažovan, koji se obavezno raspisuje jednom godišnje, ne prijavi kandidat koji ispunjava uslove za izbor.

Član 91.

(Primjena propisa o radu)

U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa akademskog osoblja i zaposlenika u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

XI. STUDENTI**Član 92.**

(Upis studenata)

(1) Na odobrene, odnosno akreditovane studijske programe mogu se upisati kandidati pod uslovima utvrđenim zakonom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Studenti ostvaruju prava i izvršavaju obaveze u toku studija u skladu sa zakonom, statutom i drugim opštim aktima visokoškolske ustanove.

(3) Student se upisuje u javnu visokoškolsku ustanovu u statusu lica koje se finansira iz budžeta ili studenta koji se sam finansira.

Član 93.

(Indeks)

(1) Lice koje se upiše na studijske programe, stiče status studenta i visokoškolska ustanova mu izdaje indeks.

(2) Sadržaj indeksa propisuje ministar.

(3) Oblik indeksa utvrđuje visokoškolska ustanova.

Član 94.

(Ugovor)

(1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu stupaju u ugovorni odnos sa tom ustanovom.

(2) Visokoškolska ustanova i student zaključuju ugovor u pismenoj formi.

(3) Sadržaj ugovora propisuje ministar.

Član 95.

(Upisna politika)

(1) Upisnom politikom definišu se uslovi, procedure i kriteriji za prijem studenata svih studijskih ciklusa na visokoškolsku ustanovu.

(2) Na osnovu upisne politike visokoškolska ustanova će osigurati sljedeće:

- a) propisati pravila i procedure za prijem i upis studenata na osnovu kriterija koji će obezbijediti transparentne i jasno definisane uslove za upis;
- b) osigurati promotivni materijal sa relevantnim sadržajem, tačnim podacima koji se odnose na vrijeme upisa, koji će biti dostupan zainteresovanim kandidatima;

- c) osigurati transparentnost procedura selekcije kandidata za upis, pažljivo i efikasno provođenje istih, vodeći računa o povjerljivosti podataka o studentima;
- d) osigurati da potencijalni kandidati budu obaviješteni o svim informacijama relevantnim za prijem i upis;
- e) osigurati da odabrani studenti budu obaviješteni o svim značajnijim promjenama od vremena kada je objavljen konkurs za upis, kao i da studenti budu obaviješteni o svim opcijama koje imaju na raspolaganju u datim okolnostima;
- f) upoznati studente koji su uspješno prošli prijemne procedure o pravilima upisa, mogućnostima koje se pružaju studentima kao podrška učenju ili poboljšanju studentskog standarda.
- k) na ravnopravnost u pogledu uslova studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi kao i na povlastice koje nosi status studenta,
- l) na različitost i zaštitu od diskriminacije,
- m) na priznavanje i prijenos bodova između visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini,
- n) druga prava utvrđena statutom i drugim opštim aktoma visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova je dužna organizovati studentske i druge službe na način ažurnog, stručnog i kvalitetnog pružanja usluga studentima i dostupnosti istih u toku radnog vremena visokoškolske ustanove.

(3) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje statutom i drugim opštim aktom.

Član 99.

(Obaveze studenata)

Studenti imaju sledeće obaveze:

- a) pridržavati se pravila koje je propisala visokoškolska ustanova;
- b) ispunjavati nastavne i druge obaveze studenta,
- c) ukazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi,
- d) ukazivati dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvovati u akademskim aktivnostima.

Član 100.

(Sadržaj Statuta u odnosu na studente)

Statut visokoškolske ustanove obavezno sadrži odredbe koje:

- a) osiguravaju slobodu studenata da, u skladu sa zakonom, ispituju i testiraju primljena znanja i da nude nove ideje i kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju;
- b) osiguravaju, u skladu sa zakonom, slobodu govora, organizovanja i okupljanja studenata;
- c) štite studente od diskriminacije prema bilo kom osnovu kao što je spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, izgled, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status;
- d) pružaju pravične i nepristrane mehanizme rješavanja pitanja disciplinske odgovornosti studenata.

Član 101.

(Disciplinska odgovornost studenta)

(1) Student odgovara za povredu obaveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena opštim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Za težu povredu obaveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioaca a najkasnije dvanaest mjeseci od dana kada je povreda učinjena.

(4) Opštim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obaveze, disciplinski organi i postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Član 96.

(Kriteriji za odabir kandidata)

(1) Upis na studij obavlja se na osnovu javnog konkursa, koji sadrži: uslove za upis, broj mjesta za upis, postupak, podatke o ispravama koje se podnose i rokovima za podnošenje prijave.

(2) Visokoškolska ustanova utvrđuje postupak odabira kandidata i kriterije na osnovu kojih se vrši klasifikacija i odabir kandidata za upis.

(3) Kandidat za upis na studij prvog ciklusa polaže prijemni ispit ili ispit za provjeru sklonosti i sposobnosti, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

Član 97.

(Upis stranih državljana i lica bez državljanstva)

Strani državljanin i lice bez državljanstva može se upisati na studijske programe pod istim uslovima kao i domaći državljanin, u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 98.

(Prava studenata)

(1) Studenti imaju sledeća prava:

- a) na kvalitetno školovanje i objektivno ocenjivanje,
- b) na konsultacije i mentorski rad,
- c) prisustvovanje svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organizovanim u okviru njihovih predmeta u skladu sa njihovim statusom i zavisno od mogućnosti i drugih oblika organizovane nastave,
- d) završetak studija u kraćem roku,
- e) izjašnjavanje o kvaliteti nastave i kvalitetu rada nastavnika,
- f) prigovora u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, statutom ili drugim opštim aktom visokoškolske ustanove;
- g) korišćenje biblioteke, računarske opreme i drugih usluga za studente;
- h) učestvovanje na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim u skladu sa statutom visokoškolske ustanove,
- i) na blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na studije,
- j) na samoorganiziranje i izražavanje vlastitog mišljenja,

Član 102.
(Pravo na sudsku zaštitu)

Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporiti sve konačne odluke visokoškolske ustanove, koje se na njih odnose.

Član 103.
(Osiguranje adekvatnih uslova osobama sa posebnim potrebama)

Osnivač i visokoškolska ustanova će osigurati adekvatne uslove za pristup studiju, studiranje i rad osoba sa posebnim potrebama.

Član 104.
(Prestanak statusa studenta)

(1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i dobivanjem stepena za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obaveze studenta.

- (2) Status redovnog studenta prestaje:
- ako visokoškolska ustanova redovnom studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa redovnog studenta u postupku utvrđenim opštim aktom visokoškolske ustanove,
 - kada redovni student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uslove za upis u višu godinu studija.

Član 105.
(Primjena Zakona o upravnom postupku)

Visokoškolska ustanova postupa po Zakonu o upravnom postupku kada rješava o pojedinačnim pravima i obavezama studenta o:

- upisu kandidata u prvu godinu studija;
- upisu studenata u narednu godinu studija;
- pravu studenata na izdavanje diplome;
- mjeri isključenja;
- obavezi plaćanja troškova studija i
- drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Član 106.
(Studentski predstavnički organ)

(1) Studenti svoje interese ostvaruju organizovani kroz studentski predstavnički organ.

(2) Studentski predstavnički organ univerziteta čine izabrani predstavnici studenata fakulteta, visokih škola kao organizacionih jedinica univerziteta i akademija univerziteta iz sva tri studijska ciklusa.

(3) Studentski predstavnički organ visoke škole kao visokoškolske ustanove čine predstavnici studenata iz svih odsjeka i svih studijskih godina.

(4) Statut ili drugi akt visokoškolske ustanove obavezno sadrži odredbe o načinu, izboru i broju članova studentskog predstavničkog organa.

(5) Studentski predstavnički organ radi po principu reprezentativnosti, na način da se osigura adekvatno proporcionalno zastupanje studenata u skladu sa stavovima (2) i (3) ovog člana.

Član 107.
(Izbor i razrješenje studentskih predstavnika)

(1) Studentske predstavnike u organe visokoškolske ustanove bira i razrješava studentski predstavnički organ.

(2) Studentski predstavnički organ zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata na osnovu demokratskih principa i u skladu sa zakonom.

(3) Studentski predstavnički organ može osnovati ili pristupiti asocijaciji studentskih predstavničkih organa u Bosni i Hercegovini, putem kojih se ostvaruje članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Član 108.
(Saradnja visokoškolskih ustanova)

Saradnja visokoškolske ustanove sa drugim studentskim udruženjima, organizacijama i asocijacijama koje okupljaju studente odvija se preko univerzitetskog studentskog predstavničkog organa ili studentskog predstavničkog organa visoke škole.

Član 109.
(Uređivanje rada studentskog predstavničkog organa)

(1) Studentski predstavnički organ donosi poslovnik o radu, kojim se uređuje način rada studentskog predstavničkog organa.

(2) Studenti obavezno učestvuju u donošenju akata kojim se uređuje rad studentskog predstavničkog organa i druga pitanja koja se tiču prava, obaveza i odgovornosti studenata.

Član 110.
(Stalno stručno usavršavanje)

(1) Stalne i povremene oblike stručnog usavršavanja organizuje visokoškolska ustanova putem organizacionih jedinica.

(2) Program stručnog usavršavanja donosi senat na svoju inicijativu ili na prijedlog naučno-nastavnog vijeća fakulteta, odnosno nastavno-umjetničkog vijeća akademija.

(3) O učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja kandidatu se izdaju odgovarajuća uvjerenja.

XII. VISOKOOBRAZOVNA DJELATNOST

Član 111.
(Način studiranja)

(1) Visoko obrazovanje može se sticati redovno, vanredno ili učenjem na daljinu, ili kombinovanjem ova tri načina studiranja onako kako to predviđa statut visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova odnosno njene organizacione jedinice u okviru svoje djelatnosti mogu obavljati naučnoistraživačku, umjetničku, ekspertskokonzultantsku i izdavačku djelatnost, a mogu obavljati i druge poslove iz naučnog, stručnog, istraživačkog i umjetničkog rada, pod uslovom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave.

(3) Visokoškolska ustanova odnosno fakultet, umjetnička akademija i visoka škola kao organizaciona

jedinica u okviru svoje djelatnosti može realizovati programe cjeloživotnog učenja van okvira studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad, na način utvrđen opštim aktom visokoškolske ustanove.

(4) Lice koje je upisano na program iz stava (3) ovog člana nema status studenta i nakon uspješno savladanog programa izdaje mu se uvjerenje.

Član 112.

(Organizacija predavanja nastave za studente)

(1) Visokoškolska ustanova je dužna organizovati predavanja i druge oblike nastave za sve studente.

Studijski program na daljinu, organizuje se u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Bliže uslove i način organizovanja studijskog programa na daljinu donosi senat.

Član 113.

(Informisanje studenata o održavanju nastave)

(1) Visokoškolska ustanova je dužna na odgovarajući način informisati studente o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, ciljevima i metodama i sadržajima nastave, o sadržajima, metodama, kriterijima i mjerilima ispitivanja, o načinu obezbjeđenja javnosti na ispitu i načinu uvida u rezultate kao i o drugim pitanjima od značaja za studente.

(2) Način informisanja studenata o pitanjima iz stava (1) ovog člana bliže se uređuje opštim aktom visokoškolske ustanove.

Član 114.

(Angažman studenta)

(1) Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažmanu studenta u obimu 40-satne radne sedmice tokom jedne školske godine.

(2) Ukupno angažovanje studenta sastoji se od nastave (predavanje, vježbe, praksa, seminari i dr.), samostalnog rada, kolokvija, ispita, izrade završnih radova, dobrovoljnog rada u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažovanja.

Član 115.

(Ciklusi studiranja)

(1) Visoko obrazovanje organizuje se u tri ciklusa:

- a) Prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova;
- b) Drugi ciklus ili postdiplomski studij vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija i traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova, i
- c) Treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine, i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

(2) Jedan semestar studija vrednuje se sa 30 ECTS bodova.

(3) Iz odredbi stava (1) ovog člana izuzima se studij medicinske grupe nauka u prvom ciklusu koji se vrednuje za farmaciju sa 300 ECTS bodova a za medicinu sa 360 ECTS bodova.

Član 116.

(Akademske titule i stručna zvanja)

(1) Završetkom određenog ciklusa studija stiče se pravo na akademsku titulu odnosno stručno zvanje u određenoj oblasti, u skladu sa Okvirnim zakonom i Pravilnikom o korišćenju akademskih titula te sticanju naučnih i stručnih zvanja.

(2) Visokoškolska ustanova može dodijeliti i zvanje profesor emeritus koji može učestvovati u izvođenju nastave na tri ciklusa studija, biti član komisije u postupcima izbora nastavnika, te u postupcima sticanja naučnog stepena magistra odnosno doktora nauka, te biti mentorom kandidatima za sticanje naučnog stepena magistra ili doktora nauka.

(3) Kriteriji i postupak izbora profesora emeritusa bliže se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.

Član 117.

(Studijski program)

(1) Studij se ustrojava prema studijskom programu.

(2) Studijski program je skup obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, sa okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem obezbjeđuju naophodna znanja i vještine za sticanje diplome odgovarajućeg nivoa i vrste studija.

Član 118.

(Donošenje studijskog programa)

(1) Studijski program donosi senat u skladu sa statutom ili drugim opštim aktom, a sadrži:

- a) stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija,
- b) uslove za upis na studijski program,
- c) listu obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu realizaciju,
- d) bodovnu vrijednost svakog predmeta i završnog rada iskazanu u ECTS bodovima,
- e) uslove za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija,
- f) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa,
- g) uslove upisa u sledeći semestar ili trimestar, odnosno sledeću godinu studija te način završetka studija,
- h) način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet, i
- i) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

(2) Usklađivanje studijskog programa sa organizacijom rada i dostignućima nauke i umjetnosti ne smatra se novim studijskim programom.

Član 119.

(Uvođenje studijskog programa od javnog interesa)

Radi ostvarenja javnog interesa, a u cilju obezbjeđenja neophodnog stručnog kadra, Ministarstvo može zahtijevati od javne visokoskolske ustanove da uvede novi studijski

ili inovira postojeći studijski program, kojim se omogućava sticanje odgovarajućih kvalifikacija, ukoliko za to postoje odgovarajući uslovi.

Član 120.
(Zajednički studijski program)

(1) Visokoškolske ustanove mogu usvojiti zajednički studijski program koji izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju akreditaciju za odgovarajući studijski odsjek.

(2) Studijskim programom iz stava (1) ovog člana stiče se zajednička diploma.

Član 121.
(Oblici provjere znanja)

(1) Uspješnost studenata u savladavanju pojedinog nastavnog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave, na način predviđen nastavnim planom i programom, odnosno studijskim programom i izražava u bodovima.

(2) Oblici provjere znanja mogu biti pismeni, usmeni i praktični.

(3) Opštim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način polaganja ispita i ocjenjivanja studenata, način i rokovi objavljivanja rezultata ispita kao i način i postupak prigovaranja na dobijenu ocjenu.

Član 122.
(Završni ispit)

(1) Po završetku semestra, u skladu sa nastavnim planom i programom, obavlja se završni ispit.

(2) Studenti koji ne polože završni ispit mogu polagati popravni ispit iz predmeta koji nisu položili, najranije četiri sedmice nakon polaganja završnog ispita u semestru.

(3) Između završnog i popravnog ispitnog roka nastavno osoblje će u konsultacijama sa studentima, pomoći studentima da se pripreme za popravni ispit.

(4) Visokoškolska ustanova organizuje i dodatni popravni ispitni rok u prvoj polovini mjeseca septembra za predmete zimskog i ljetnog semestra tekuće akademske godine.

Član 123.
(Polaganje ispita)

(1) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.

(2) Izuzetno, visokoškolska ustanova može organizovati polaganje ispita van sjedišta samo ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahtijeva.

(3) Ispit i svi oblici provjere znanja su javni.

(4) Visokoškolska ustanova je obavezna organizovati termine polaganja ispita tako da se studentu omogući da ne mora polagati više od jednog ispita u istom danu.

(5) Pismeni radovi studenata čuvaju se do kraja akademske godine.

Član 124.
(Prenos bodova)

(1) Polaganjem ispita student stiče određeni broj bodova u skladu sa studijskim programom.

(2) Studijskim programom može se usloviti opredjeljenje studenata za određeni predmet prethodno položenim

ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.

(3) Student može prenijeti u narednu godinu studija unutar trajanja jednog ciklusa najviše šest ETCS bodova ili najviše jedan predmet ukoliko nosi više od šest ECTS bodova.

(4) Prilikom svakog ponovnog polaganja završnog ili popravnog ispita iz predmeta u godini koju obnavlja, student je obavezan platiti naknadu za obavljanje ispita u visini koju utvrdi senat visokoškolske ustanove.

(5) Student koji obnavlja godinu obavezan je prisustvovati realizaciji nastave iz predmeta koje nije položio.

Član 125.
(Status studenta u javnoj visokoškolskoj ustanovi)

(1) Redovan student koji u toku školske godine u okviru upisanog studijskog programa po položenim ispitima stekao 60 ECTS bodova ima pravo da se i u narednoj godini finansira iz buxeta.

(2) Redovan student koji u toku akademske godine prenese bodove u smislu člana 124. stav (3) ovog zakona, ima pravo da se i u narednoj godini finansira iz budžeta.

(3) Student upisan u prvu godinu u statusu studenta koji se sam finansira, i koji u toku akademske godine ostvari 60 ECTS bodova ili ostvari uslov za upis u narednu godinu, u narednoj godini može se finansirati iz buxeta Kantona.

(4) Odluku o visini participacije za studente koji obnavljaju godinu na javnoj visokoškolskoj ustanovi donosi senat uz saglasnost upravnog odbora.

Član 126.
(Utvrđivanje pravila studiranja)

Statutom visokoškolske ustanove ili drugim opštim aktom bliže se uređuju naročito:

- a) vrijeme održavanja nastave za studente;
- b) način polaganja ispita, ocjenjivanja i izvršavanja drugih obaveza, kao i način i postupak odobravanja teme, formiranje komisije i odbrana završnog rada,
- c) način i vrijeme obavještanja studenata o ostvarivanju prava i izvršavanju obaveza iz nastave, o datumu i mjestu održavanja ispita i o rezultatima ispita i drugih izvršenih obaveza;
- d) pravo prigovora na ocjenu;
- e) bliži uslovi za upis u narednu godinu studija;
- f) uslovi sticanja diplome,
- g) prava i obaveze studenata koji su obnovili upis;
- h) uslovi i način ponovnog sticanja statusa studenta;
- i) način prepoznavanja položenih ispita na visokoškolskoj ustanovi;
- j) uslovi za nastavak studija prilikom prelaska sa druge visokoškolske ustanove;
- k) uslovi pod kojim zainteresovana lica mogu pohađati nastavu i polagati ispite iz određenih nastavnih predmeta;
- l) uslovi za prijevremeno završavanje studija;
- m) uslovi i način uključivanja studenata u naučnoistraživački rad;
- n) pohvale i nagrade;
- o) lakše i teže povrede obaveza studenata;
- p) zaštita prava studenata, nadležni organi i postupak odlučivanja o pravima, obavezama i odgovornostima studenata i o zaštiti prava kandidata koji nisu primljeni po konkursu za upis u prvu godinu studija;

- r) obaveze nastavnika i saradnika u izvođenju nastave i
- s) druga pitanja od značaja za studij.

Član 127.

(Mirovanje prava i obaveza studenata)

(1) Prava i obaveze studenta miruju dok je na porodijskom odsustvu ili tokom trajanja bolesti zbog koje nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite, a što utvrđuje dekan na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova može studentu, na njegov zahtjev, odobriti da mu iz pravdanih razloga određeno vrijeme a najduže godinu dana, miruju prava i obaveze.

Član 128.

(Ocjenjivanje)

(1) Uspješnost studenata prati se kontinuirano tokom nastave i izražava se u bodovima.

(2) Ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita student može ostvariti najviše 100 bodova.

(3) U strukturi ukupnog broja bodova najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, odnosno trimestra.

(4) Uspjeh studenta na ispitu ocjenjuje se brojom, opisnom ili slovnom ocjenom kako slijedi:

- a) Ocjena 5 (pet), opisno "ne zadovoljava", odgovara slovnoj ocjeni "F"
- b) Ocjena 6 (šest), opisno "dovoljan", odgovara slovnoj ocjeni "E"
- c) Ocjena 7 (sedam), opisno "doobar", odgovara slovnoj ocjeni "D"
- d) Ocjena 8 (osam), opisno "vrlodobar", odgovara slovnoj ocjeni "C"
- e) Ocjena 9 (devet), opisno "izvanredan", odgovara slovnoj ocjeni "B"
- f) Ocjena 10 (deset), opisno "odličan", odgovara slovnoj ocjeni "A"

(5) Prolazne su ocjene od 6 (šest, dovoljan, "E") do 10 (deset, odličan, "A").

(6) U indeks se upisuju samo prolazne ocjene.

Član 129.

(Završni rad)

(1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad (diplomski rad).

(2) Studijski program drugog ciklusa obavezno sadrži završni rad (magistarski).

(3) Doktorska disertacija je završni dio studijskog programa trećeg ciklusa.

(4) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.

(5) Završni ispit u strukturi ocjenjivanja može se vrednovati sa najviše 50% bodova.

(6) Način i postupak odobravanja teme, formiranje komisije i odbrane završnog rada, uređuje se statutom ili drugim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Član 130.

(Nastavni plan i program)

(1) Nastava se izvodi po nastavnom planu i nastavnom programu.

(2) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti, ukupan broj časova predavanja, vježbi i drugih oblika nastavnog rada (u daljem tekstu: nastava).

(3) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave i polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, obavezni uxbenici, priručnici i druga obavezna literatura na osnovu kojih se polaže ispit iz tog nastavnog predmeta.

Član 131.

(Donošenje nastavnih planova i programa)

(1) Nastavne planove i nastavne programe svih ciklusa donosi senat univerziteta, na prijedlog naučno-nastavnih, odnosno nastavno-umjetničkih vijeća organizacionih jedinica, odnosno senat visoke škole.

(2) Visokoškolska ustanova će osigurati efikasnu dostupnost i transparentnost nastavnih planova i programa.

Član 132.

(Primjena nastavnih planova i programa)

Primjenu nastavnih planova i nastavnih programa prati senat visokoškolske ustanove koji je dužan svake četiri godine od početka njihove primjene pokrenuti postupak za njihovo cjelovitu evaluaciju.

Član 133.

(Završetak započetog studija)

Studenti imaju pravo da završe započeti studij po nastavnom planu i programu koji je važio prije izvršene izmjene, u roku utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Član 134.

(Nastavni predmeti)

(1) Nastavni predmeti mogu biti obavezni, izborni, stručni, zajednički i opšti.

(2) Nastavni predmeti mogu se nastavnim planom definisati kao obavezni za pojedine studijske programe i izborni.

(3) Visokoškolska ustanova može utvrditi da neki od stručnih predmeta budu zajednički predmeti kojima se daje zajednička stručna osnova studentima koji studiraju komplementarne naučne, odnosno umjetničke oblasti.

(4) Nastava i ispiti iz određenih predmeta mogu se obavljati i na drugoj visokoškolskoj ustanovi koja je matična za taj predmet, što se uređuje ugovorom između visokoškolskih ustanova.

Član 135.

(Ustroj nastave)

(1) Nastava i ispiti obavljaju se u toku akademske godine.

(2) Datum početka nastave, vremenski plan realizacije nastavnih planova i ispitivanja studenata utvrđuje senat.

(3) Nastava se ustrojava po semestrima ili trimestrima, što se utvrđuje statutom.

(4) Ovjera semestra, trimestra i godine je obavezna za sve studente, na osnovu čega se utvrđuje broj ECTS bodova koje je student postigao.

Član 136.

(Sedmično opterećenje studenata)

Sedmični broj časova nastave za studente određuje

se na osnovu kontakt sati definisanih ECTS bodovima.

Maksimalano sedmično opterećenje studenata iznosi 40 sati.

Član 137.
(Dobrovoljni rad)

(1) Dobrovoljni rad je rad studenata bez naknade, koji organizuje visokoškolska ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu i koji se vrednuju u sistemu visokog obrazovanja.

(2) Uslovi, način organizovanja i vrednovanja dobrovoljnog rada uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Član 138.
(Počasni doktorat)

(1) Univerzitet može dodijeliti počasni doktorat (honoris causa) istaknutim naučnim i javnim osobama iz zemlje i inostranstva za izuzetne doprinose u pojedinim područjima naučnog, naučno nastavnog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao i za izuzetne doprinose u duhovnom i materijalnom razvoju i djelovanju na promociji mira, tolerancije, humanosti.

(2) Postupak dodjele i oduzimanja počasnog doktorata utvrđuje se opštim aktom univerziteta.

XIII. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMJENU ZAKONA

Član 139.
(Finansiranje visokoškolskih ustanova)

(1) Visokoškolska ustanova stiče sredstva za obavljanje svoje djelatnosti:

- a) iz sredstava osnivača;
- b) iz sredstava fondova;
- c) donacija, zavještanja i poklona;
- d) vlastitih prihoda, u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- e) iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Sva novčana sredstva pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom, statutom i usvojenim finansijskim planom.

(3) Organizaciona jedinica univerziteta može sticati sredstva iz stava (1) ovog člana u skladu sa zakonom i statutom univerziteta.

(4) Sredstva iz stava (1) ovog člana za javnu visokoškolsku ustanovu se iskazuju i evidentiraju u skladu sa trezorskim poslovanjem.

(5) Senat utvrđuje upisne kvote i donosi odluku o visini školarine, koju plaćaju studenti javne visokoškolske ustanove, uz predhodnu saglasnost Vlade Kantona

(6) Način finansiranja visokoškolske ustanove uređuje se osnivačkim aktom.

Član 140.
(Sredstva za sprovođenje studijskih programa)

(1) Sredstvima visokoškolske ustanove iz člana 139. osigurava se sprovođenje odobrenih, odnosno akreditovanih studijskih programa u okviru djelatnosti javne visokoškolske

ustanove kao i za obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada koji je u funkciji podizanja kvaliteta nastave.

(2) Sredstvima iz stava (1) ovog člana obezbjeđuju se u javnoj visokoškolskoj ustanovi:

- a) plate, naknade plata i naknade zaposlenicima u javnoj visokoškolskoj ustanovi u skladu sa zakonom i drugim propisima;
- b) naknade drugim licima koja učestvuju u naučno-nastavnom procesu u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i pravilnikom o platama;
- c) oprema za rad i stvaranje uslova za studiranje;
- d) materijalni troškovi i investiciono održavanje;
- e) rad drugih pravnih lica čiji je osnivač visokoškolska ustanova čijom se djelatnošću osigurava cjelovitost i potreban standard sistema visokog obrazovanja;
- f) razvoj i ulaganja u ustanovi i podsticanje razvoja nastavno-naučnog i nastavno-umjetničkog rada;
- g) rad sa darovitim studentima i međunarodnu saradnju;
- h) druge namjene u skladu sa zakonom.

(3) Posebnim propisom utvrđuje se način određivanja plata u javnoj visokoškolskoj ustanovi. Navedeni propis donosi Upravni odbor visokoškolske ustanove uz predhodnu saglasnost Vlade Kantona, u pogledu usaglašenosti sa budžetom i drugim zakonskim aktima.

Član 141.
(Vlastiti prihodi)

Vlastiti prihodi javne visokoškolske ustanove koji su kao takvi definisani posebnim propisima, raspodjeljuju se na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisima, statutom i usvojenim finansijskim planom javne visokoškolske ustanove.

Član 142.
(Interna kontrola i revizija)

Javna visokoškolska ustanova uspostavlja interne kontrole i internu reviziju poslovanja, u skladu sa zakonom.

XIV. NADZOR

Član 143.
(Nadzor)

(1) Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.

(2) Upravni nadzor nad radom visokoškolskih ustanova u pogledu primjene ovog zakona vrši Ministarstvo.

(3) Nadzor iz stavova (1) i (2) ovog člana vrši se na način koji ne narušava autonomiju visokoškolske ustanove i ne ometa njen redovni rad.

Član 144.
(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor nad radom visokoškolskih ustanova vrši kantonalna inspekcija za obrazovanje.

XV. KAZNE NE ODREDBE

Član 145.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kazniće se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako se na visokoškolskoj ustanovi vrši političko i stranačko organizovanje (član 12.);
- b) ako visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona ili u drugoj državi organizuje studij na području Kantona bez prethodne saglasnosti osnivača i Vlade Kantona (član 23),
- c) ako rektor ili direktor ne obustavi od izvršenja opšti akt koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom, kao i pojedinačni akt kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i o tome ne obavijesti Ministarstvo (član 57.)

(2) Za prekršaje iz prethodnog stava ovog člana kazniće se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 300 do 1500 KM.

Član 146.

- (1) Novčanom kaznom od 1.500 do 8.000 KM kazniće se

za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako otpočne sa radom prije upisa u sudski registar (član 22. stav 2.);
- b) ako visokoškolska ustanova počne sa radom bez dobijanja licence i akreditacije suprotno odredbama članova 28., 29., 30., 31. i 32. ovog zakona;
- c) ako ne izvodi nastavu po nastavnom planu i nastavnom programu koji je donio nadležni organ shodno članu 59. stav (1) tačka e) ovog zakona;
- d) ako ne pokrene i provede postupak za izbor nastavnika i saradnika u isto ili više zvanje u skladu sa odredbama člana 73. ovog zakona;
- e) ako izvrši izbor nastavnika i saradnika suprotno odredbama članova 78., 79., 80., 81. i 82. ovog zakona;
- f) ako ne provede postupak upisa studenata u skladu sa odredbama članova 92., 93., 94., 95., 96. i 97. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz prethodnog stava ovog člana kazniće se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 200 do 1000 KM.

Član 147.

- (1) Novčanom kaznom od 1000 do 5.000 KM kazniće se

za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako rektor ili direktor bude imenovan ili razriješen suprotno odredbama članova 53. i 56. ovog zakona,
- b) ako dekan bude imenovan suprotno odredbi člana 69. ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice visokoškolske ustanove, novčanom kaznom od 100 do 500 KM.

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 148.

(Nadležnost ministra za donošenje provedbenih propisa)

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliže propise o:

- a) sastavu i radu Komisije matičara iz člana 18. ovog zakona;
- b) načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdatim diplomama i dodacima diploma iz člana 38. ovog zakona,

- c) sadržaju javnih isprava iz člana 39. ovog zakona,
- d) sadržaju i načinu vođenja registra iz člana 43. ovog zakona,
- e) sadržaj indeksa iz člana 93. ovog zakona,

Član 149.

(Donošenje standarda i normativa)

Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona utvrditi standarde i normative visokog obrazovanja.

Član 150.

(Postupci za izbor)

Postupci za izbor nastavnika i saradnika započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se pod uslovima, postupku i u rokovima utvrđenim ranijim propisima.

Član 151.

(Pravo na završetak započelih studija)

(1) Student upisan na visoku školu ili studijski odsjek u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog zakona ima pravo završiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio u vrijeme njegovog upisa u roku utvrđenom statutom univerziteta.

(2) Student upisan na dodiplomski ili postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog zakona ima pravo dovršiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući stručni, odnosno naučni naziv prema propisima koji su važili do stupanja na snagu Okvirnog zakona.

(3) Student upisan na dodiplomski studij kao vanredni studij u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ima pravo završiti studij po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, u roku utvrđenom statutom.

(4) Lica koja su stekla akademsko zvanje magistra nauka ili ekvivalenta po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo započeti postupak za sticanje naučnog stepena doktora nauka prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu Okvirnog Zakona zaključno sa 30.09.2011. godine, s tim da se naučni stepen doktora nauka na ovoj način može steći najkasnije do 30.09.2015. godine.

(5) Lica koja su započela jednogodišnji ili dvogodišnji studij za sticanje akademskog zvanja magistra nauka ili ekvivalenta po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo, nakon sticanja zvanja magistra nauka ili ekvivalenta, započeti postupak za sticanje naučnog stepena doktora nauka prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu Okvirnog Zakona zaključno sa 30.09.2011. godine, s tim da se naučni stepen doktora nauka na ovaj način može steći najkasnije do 30.09.2015. godine.

(6) Rokovi utvrđeni u članu 104. stav (2) tačka b) računaju se od akademske 2008/09. godine.

Član 152.

(Organizovanje postdiplomskog studija)

(1) Studenti koji su započeli postdiplomске studije prije stupanja na snagu ovog zakona, imaju pravo i obavezu

okončati započeti studij i steći naučni stepen magistra po odredbama ranijih propisa najkasnije do 31.12.2012. godine.

(2) Visokoškolske ustanove su obavezne organizovati doktorske studije najkasnije do početka akademske 2011/2012.

Član 153.

(Stečena naučna i stručna zvanja)

(1) Lica koja su stekla određena stručna i naučna zvanja zadržavaju pravo njihovog korišćenja u skladu sa propisama prema kojima su ih stekli.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana mogu tražiti od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli zvanja da im u postupku i pod uslovima predviđenim statutom visokoškolske ustanove izda dokument (potvrdu ili diplomu) o ekvivalenciji ranije stečenog akademskog naziva sa novim akademskim nazivom.

Član 154.

(Terminologija)

Terminologija korišćena u ovom zakonu podrazumijeva oba spola.

Član 155.

(Rok za donošenje propisa i opštih akata)

(1) Ostali propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, izuzev statuta koji će se donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu osnivačkog akta.

(2) Do donošenja ostalih propisa utvrđenih ovim zakonom primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 156.

(Usklađivanje rada visokoškolskih ustanova)

(1) Postojeće visokoškolske ustanove obavezne su uskladiti svoju organizaciju, rad, opšte akte i ugovore o radu sa ovim zakonom u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Postupci osnivanja novih organizacionih jedinica univerziteta započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, rješavaće se po ovom zakonu.

Član 157.

(Mandat članova upravnog odbora)

(1) Mandat članova upravnog odbora visokoškolske ustanove zatečenih na dužnosti na dan stupanja na snagu ovog zakona traje u okviru mandata na koji su izabrani.

(2) U slučaju promjene broja članova i strukture upravnog odbora visokoškolske ustanove izvršiće se izbor novog upravnog odbora u skladu sa osnivačkim aktom kojim je utvrđen novi broj i sastav upravnog odbora, najkasnije tri mjeseca od dana stupanja na snagu tog akta.

(3) Do konstituisanja upravnog odbora, imenovanog u skladu sa stavom (2) ovog člana, zatečeni članovi upravnog odbora visokoškolske ustanove nastavljaju rad.

Član 158.

(Teološki fakultet, visoke teološke škole i akademije)

Odredbe ovog zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke škole i akademije. Ove

institucije mogu biti u sastavu univerziteta što se reguliše posebnim ugovorom.

Član 159.

(Prestanak važnosti ranijih propisa)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o visokom obrazovanju ("Službene novine Tuzlanskog kantona br: 10/99, 15/00 i 5/05).

Član 160.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Skupština

Broj: 01-02-276-28/08

Tuzli, 18. 7. 2008. godine

Predsjednik
Skupština Tuzlanskog kantona
Mr. sc. Amir Fazlić, v.r.